

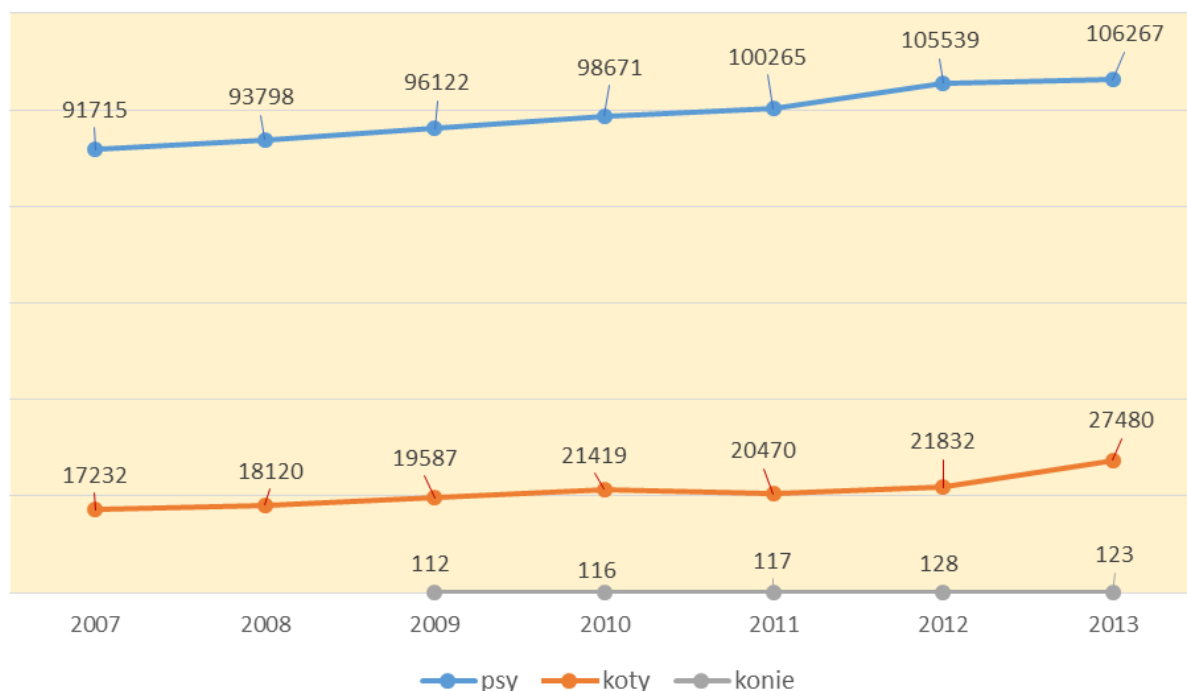
Raport roczny Głównego Lekarza Weterynarii z wizytacji schronisk dla zwierząt za rok 2013.

Raport roczny Głównego Lekarza Weterynarii został opracowany na podstawie raportów z wizytacji schronisk dla zwierząt sporządzonych przez powiatowych lekarzy weterynarii w roku 2013. Główny Lekarz Weterynarii otrzymał raporty ze stu siedemdziesięciu czterech (174) schronisk dla zwierząt, z których w siedemdziesięciu pięciu (75) przebywały wyłącznie psy, w dziewięćdziesięciu ośmiu (98) psy i koty, a w jednym (1) konie. W porównaniu do danych za rok 2012, liczba schronisk zwiększyła się o trzynaście (13) nowych podmiotów.

Dane ogólne.

1. Liczba przyjętych zwierząt.

W 2013 roku w schroniskach dla zwierząt przebywało 106 267 psów, 27 480 kotów oraz 123 konie. W porównaniu do poprzedniego okresu referencyjnego, zaobserwowano nieznaczny wzrost odsetka psów utrzymywanych w schroniskach – o 0,69%, tj. o 728 zwierząt tego gatunku, natomiast znacząco zwiększył się odsetek przebywających w schroniskach kotów – o 20,6%, tj. o 5 648.

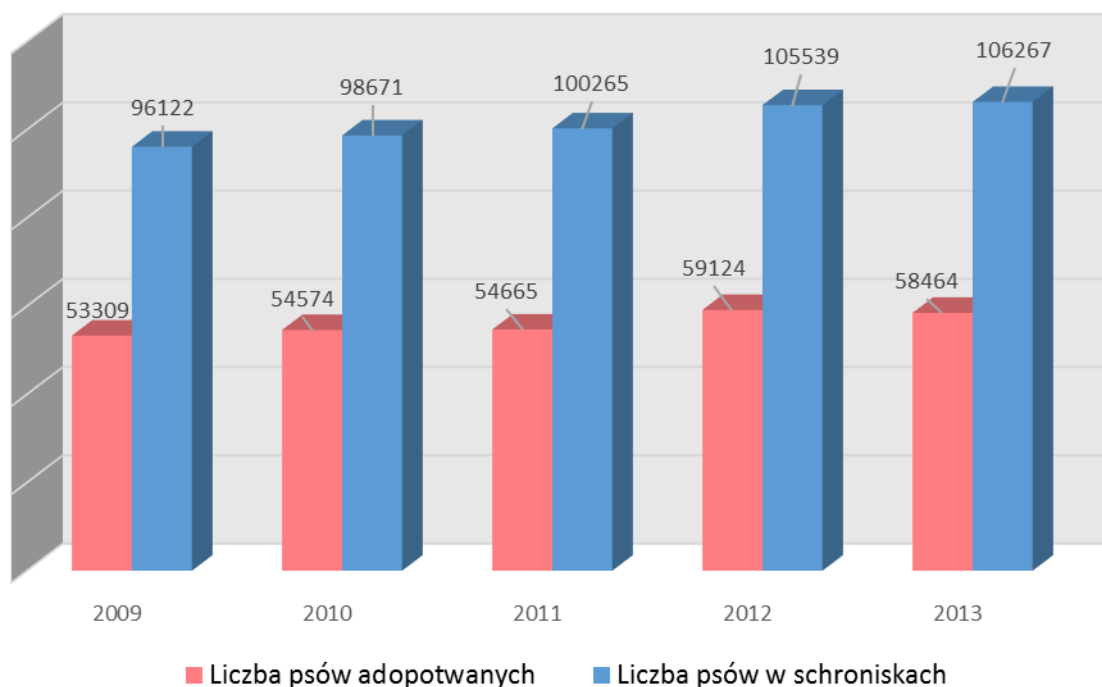


Wykres 1. Liczba zwierząt przebywających w schroniskach w latach 2007 – 2013 (dane dla koni od 2009 r.).

2. Adopcje zwierząt.

Z analizy danych dotyczących liczby zwierząt przebywających w schroniskach dla zwierząt wynika, że **zasadniczym problemem wciąż pozostaje przepełnienie schronisk**. Pomimo że w 2013 r. przybyło 13 nowych schronisk dla zwierząt, liczba porzucanych zwierząt trafiających do schronisk jest wciąż znacznie wyższa niż liczba zwierząt adoptowanych. Jednocześnie, w 2013 r. odnotowano po raz pierwszy od kilku lat zmniejszenie liczby adoptowanych psów, natomiast w przypadku kotów utrzymała się tendencja wzrostowa liczby dokonanych adopcji.

Poniższe zestawienie graficzne obrazuje zmiany dotyczące liczby zwierząt adoptowanych ze schronisk w stosunku do liczby zwierząt przebywających w schroniskach dla zwierząt w danym roku. W zestawieniach tych, w odniesieniu do liczby psów adoptowanych, uwzględniono zarówno liczbę psów adoptowanych przez nowych właścicieli, jak również liczbę psów odebranych przez dotychczasowych właścicieli.

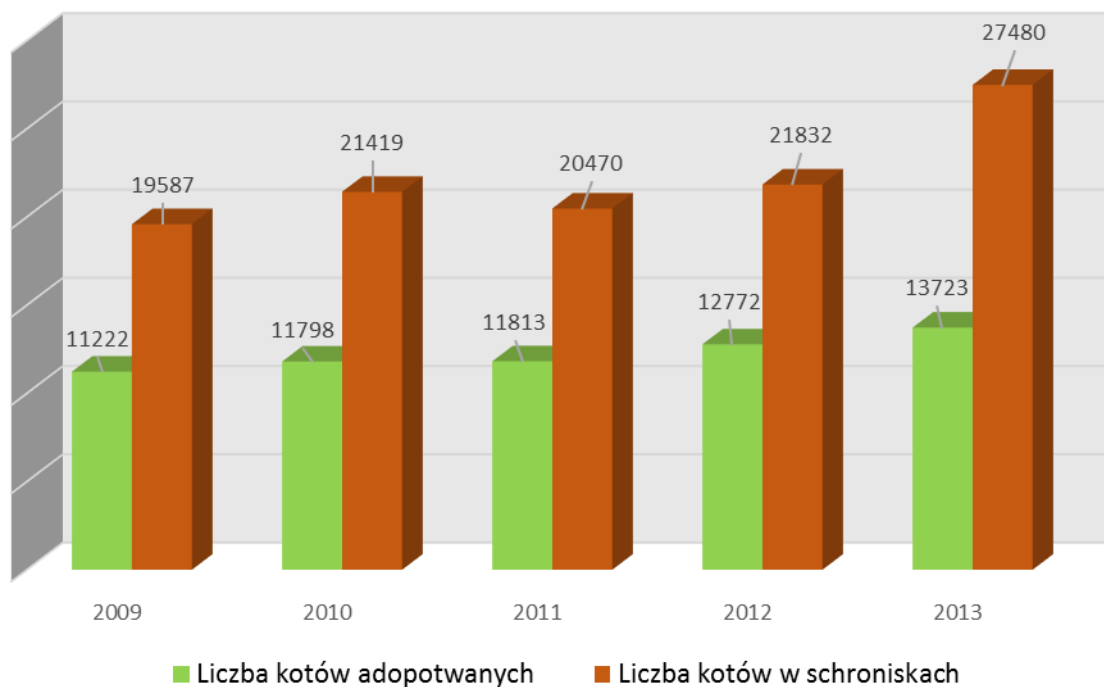


Wykres 2. Liczba psów adoptowanych w stosunku do przebywających w schroniskach w latach 2005 – 2013.

W 2013 roku w schroniskach przebywało 106 267 psów, natomiast do adopcji trafiły 58 464 zwierzęta. W porównaniu do roku 2012, w 2013 r. w schroniskach dla zwierząt przebywało więcej o 728 psów niż w poprzednim okresie referencyjnym, natomiast do adopcji trafiło mniej o 660 zwierząt.

Z analizy sytuacji dotyczącej adopcji kotów wynika, że w 2013 roku przebywało w schroniskach 27 480 kotów, natomiast adoptowanych zostało 13 723. W porównaniu do danych za poprzedni okres referencyjny, w 2013 r. odnotowano wzrost liczby kotów przebywających w schroniskach o 5 648, natomiast liczba

adoptowanych zwierząt wzrosła tylko o 951. Dane liczbowe dotyczące adopcji kotów w ostatnich latach zobrazowano na wykresie 3.



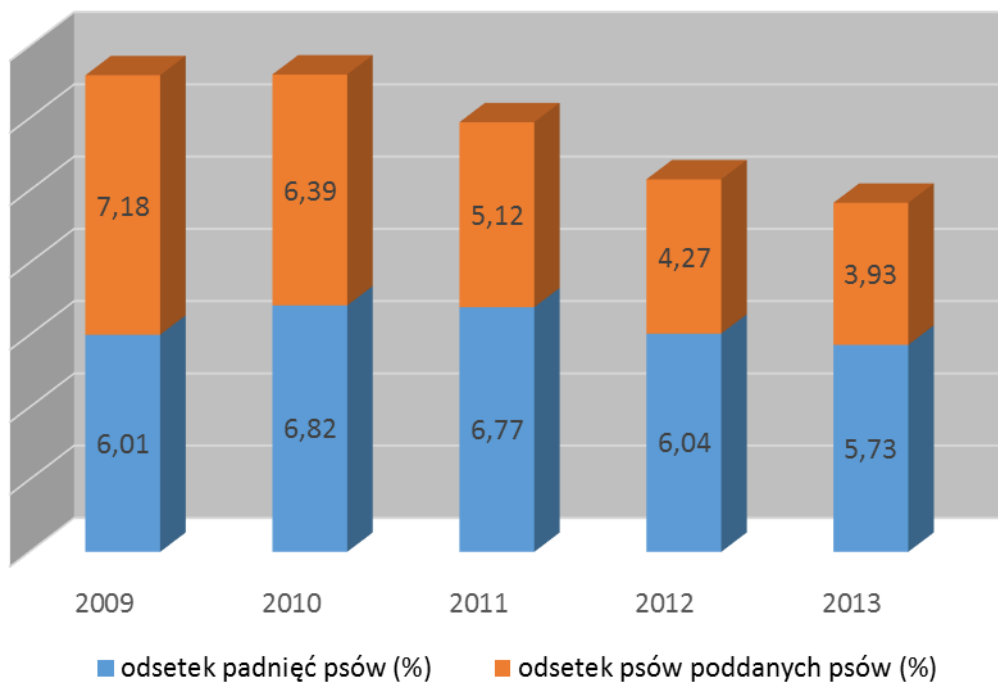
Wykres 3. Liczba kotów adoptowanych w stosunku do przebywających w schroniskach w latach 2009 – 2013.

3. Eutanazje oraz padnięcia zwierząt.

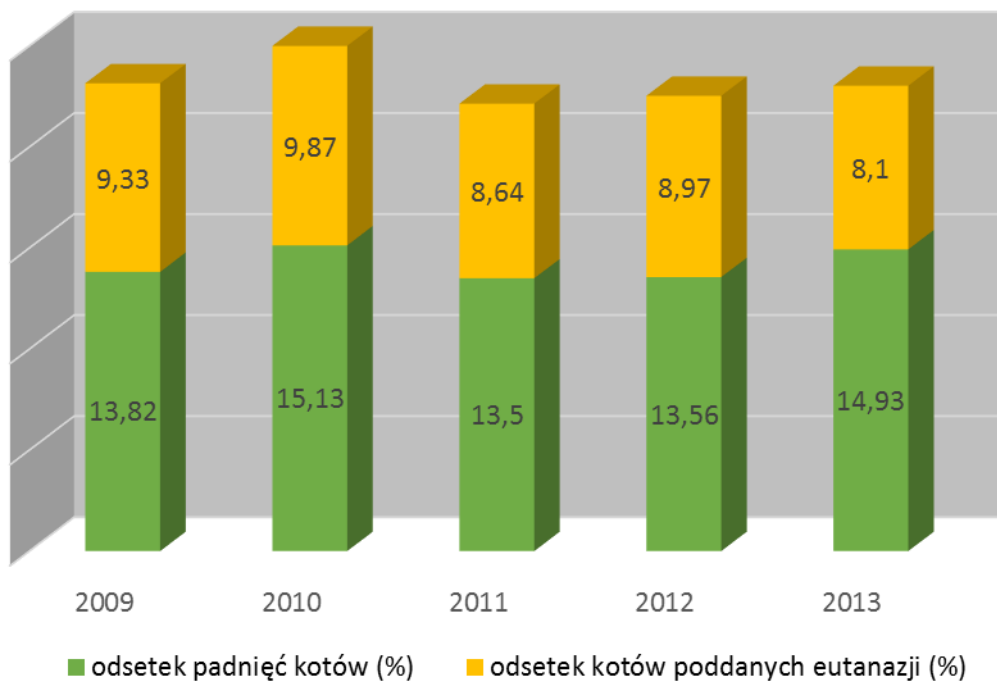
W 2013 r. eutanazji zostało poddanych 4 177 psów oraz 2 227 kotów, odnotowano 6 091 padnięć wśród psów oraz 4 103 wśród kotów.

Analizując skalę śmiertelności zwierząt w schroniskach, zauważalna jest od roku 2010 tendencja spadkowa śmiertelności psów w schroniskach, zarówno jeśli chodzi o odsetek psów padłych, jak również odsetek psów poddanych eutanazji. Natomiast w odniesieniu do poziomu śmiertelności kotów przebywających w schroniskach, w danym okresie referencyjnym odnotowano wzrost odsetka kotów padłych, natomiast zmniejszył się odsetek kotów poddanych eutanazji.

Przedmiotowe zestawienie zobrazowano na wykresach 3 i 4.



Wykres 3. Odsetek padnięć oraz eutanazji psów przebywających w schroniskach. Dane za lata 2009 – 2013.



Wykres 4. Odsetek padnięć oraz eutanazji kotów przebywających w schroniskach. Dane za lata 2009 – 2013.

Kontrole w zakresie spełniania przez schroniska dla zwierząt szczególnych wymagań weterynaryjnych.

W 2013 r. organy Inspekcji Weterynaryjnej przeprowadziły w schroniskach dla zwierząt łącznie 620 kontroli, tj. o 179 kontroli więcej niż w roku 2012. Widoczny jest zatem systematyczny wzrost liczby kontroli przeprowadzanych przez organy Inspekcji Weterynaryjnej, znacznie przekraczający minimalny plan dwóch kontroli danego schroniska dla zwierząt w roku, wynikający z wytycznych zawartych w instrukcji Głównego Lekarza Weterynarii Nr GIWz.420/AW-32/11 z dnia 20 maja 2011 r. *w sprawie postępowania powiatowych lekarzy weterynarii przy przeprowadzaniu kontroli schronisk dla zwierząt.*

Podczas kontroli przeprowadzonych w schroniskach dla zwierząt stwierdzane były przedstawione poniżej nieprawidłowości.

1. Nieprawidłowości infrastrukturalne schroniska, dotyczące:

- nieutwardzonego podłoża na terenie schroniska,
- ubytków w posadzkach oraz wadliwego działania systemu kanalizacji, co w efekcie prowadzi do rozmiękania podłoża, tworzenia się kałuż i zwiększa ryzyko przebywania zwierząt na mokrym podłożu,
- niedostatecznej liczby boksów lub pomieszczeń przeznaczonych do przeprowadzenia kwarantanny zwierząt oraz odizolowania zwierząt chorych, podejrzanych o chorobę lub zwierząt agresywnych,
- niewłaściwego stanu technicznego i sanitarnego pomieszczeń, tj. w niektórych przypadkach stwierdzano, że boksy wymagały modernizacji, nie wszystkim zwierzętom zapewniono ochronę przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi, legowiska oraz dostęp do wybiegów umożliwiających realizację zachowań właściwych dla gatunku.

Pozostałe, rzadziej stwierdzane nieprawidłowości infrastrukturalne, dotyczyły:

- braku oddzielnego pomieszczenia do wydawania zwierząt,
- braku oddzielnego pomieszczenia przeznaczonego do przeprowadzania zabiegów lekarsko-weterynaryjnych oraz pomieszczenia do przechowywania produktów leczniczych i środków dezynfekcyjnych,
- braku pieca do spalania zwłok lub chłodni do przetrzymywania zwłok, co powodowało problemy z przechowywaniem zwłok zwierząt do czasu odbioru przez zakład utylizacyjny.

- ### **2. Nieprawidłowości w prowadzeniu przez schronisko dokumentacji,**
- dotyczące nierzetelnego prowadzenia wykazów zwierząt przebywających w schronisku, które zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 czerwca 2004 r. *w sprawie szczególnych wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia schronisk dla zwierząt* powinny zawierać dane dotyczące opisu zwierzęcia, daty przyjęcia do schroniska, przeprowadzonej kwarantanny, szczepień i zabiegów weterynaryjnych, daty opuszczenia schroniska przez zwierzę oraz śmierci zwierzęcia z podaniem przyczyny. Stwierdzane nieprawidłowości w części

schronisk dotyczyły również wydawania adoptowanych zwierząt bez wypisu zawierającego informacje z powyższego wykazu. W niektórych przypadkach nałożono na schroniska obowiązek przeprowadzenia szkoleń dla pracowników w zakresie prawidłowej opieki nad zwierzętami. Innym stwierdzonym naruszeniem, związanym z nieprawidłowym prowadzeniem dokumentacji, było nierzetelne prowadzenie rejestrów potwierdzających wdrożenie i stosowanie w schronisku programów dezynfekcji i deratyzacji.

3. **Niedostateczny sposób realizacji opieki lekarsko-weterynaryjnej przez schronisko**, dotyczący niewywiązywania się schronisk z umów z gminami w kwestii wykonywania w schronisku zabiegów kastracji/sterylizacji zwierząt czy przeprowadzania szczepień profilaktycznych.

Nieprawidłowości stwierdzono w 81 schroniskach dla zwierząt, W związku ze stwierdzonymi uchybieniami, w stosunku do 53 podmiotów zostało wszczęte postępowanie administracyjne. W pięciu przypadkach powiatowi lekarze weterynarii wydali decyzje o wykreśleniu schroniska z rejestru podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną.

Immunoprofilaktyka oraz zabiegi lekarsko – weterynaryjne w schroniskach dla zwierząt.

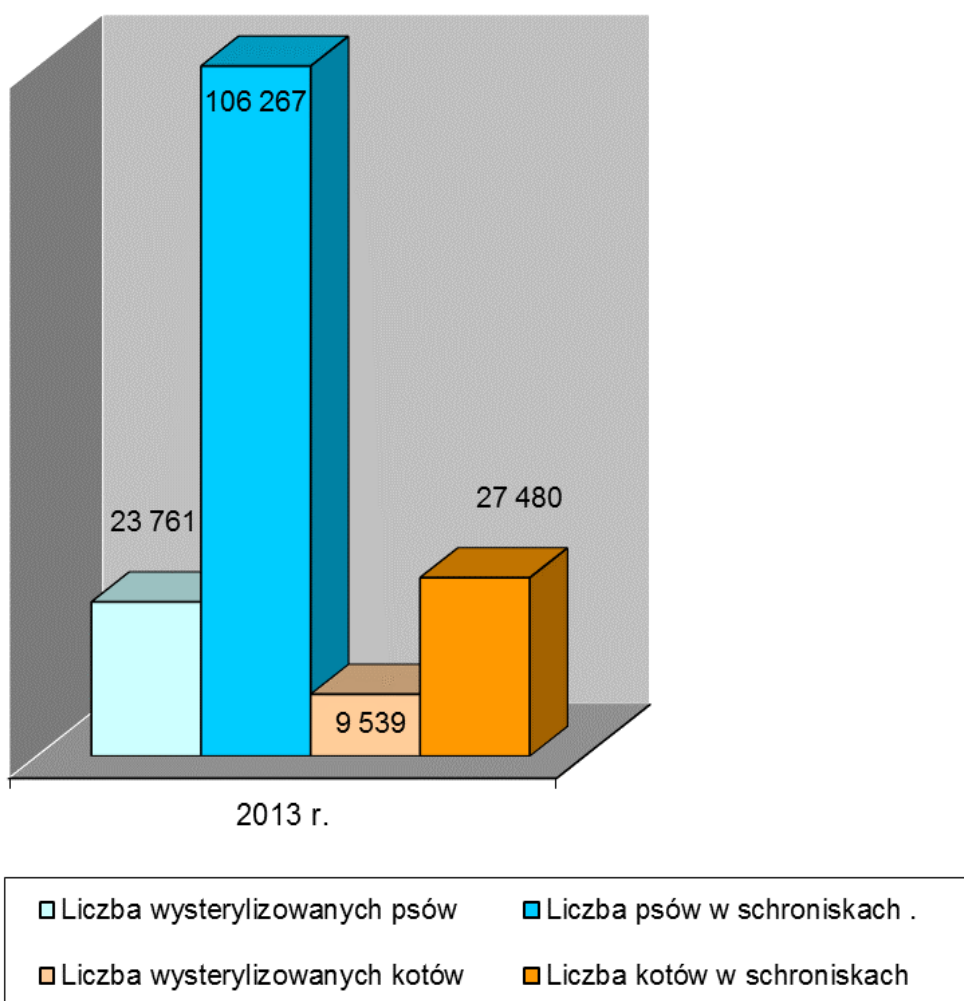
Zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 czerwca 2004 r. *w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia schronisk dla zwierząt*, zarówno psy, jak i koty przebywające w schronisku, powinny być zaszczepione przeciwko wściekliźnie. W 2013 r. spośród 75 schronisk, w których były utrzymywane wyłącznie psy, w przypadku dwóch schronisk nie prowadzono profilaktyki przeciwko wściekliźnie, w pozostałych 73 schroniskach profilaktyka ta była prowadzona. Niemniej jednak, obydwa ww. schroniska, w których nie dokonano szczepień psów przeciwko wściekliźnie, zgodnie z decyzjami wydanymi przez właściwych miejscowo powiatowych lekarzy weterynarii, zostały wykreślone z rejestru podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną, z powodu niespełniania wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia tego rodzaju działalności.

W całym okresie referencyjnym przeciwko wściekliźnie zaszczepiono 61 628 psów oraz 6725 kotów. Szczepienia kotów przeciwko wściekliźnie przeprowadzono w 65 spośród 98 schronisk, w których przebywały koty, zatem nie we wszystkich przypadkach realizowano wynikający z ww. rozporządzenia obowiązek szczepienia kotów przeciwko wściekliźnie w schroniskach.

W ciągu ostatnich lat zauważalny jest wzrost liczby schronisk, w których prowadzona jest profilaktyka przeciwko innym chorobom zakaźnym niż wścieklizna. W przypadku psów dotyczy to m. in.: nosówki, parwowirusy, choroby Rubartha, zaś w przypadku kotów – panleukopenii, herpeswirusy i kaliciwirusy. Immunoprofilaktyka tych chorób nie wynika z obowiązku ustawowego, jednakże jest bardzo pożądana z uwagi na zwiększone ryzyko wystąpienia choroby zakaźnej

i wzrost odsetka śmiertelności w skupiskach zwierząt, szczególnie przy częstej rotacji zwierząt lub przybywania nowych osobników.

Pozytywnym aspektem obserwowanym na przestrzeni ostatnich lat jest stopniowy, choć powolny wzrost odsetka kastracji i sterylizacji zwierząt przebywających w schroniskach. Należy zauważyć, iż pozbawienie zdolności rozrodczych bezdomnych zwierząt jest jedną z najskuteczniejszych metod kontroli populacji i walki z bezdomnością zwierząt. Niemniej jednak, w wielu schroniskach zabiegi te wciąż nie zostały obligatoryjnie wprowadzone, z uwagi na brak środków finansowych przeznaczonych na ten cel, co może świadczyć o niewłaściwym zarządzaniu schroniskami w tym zakresie. Zabiegom sterylizacji i kastracji poddano w 2013 r. 23 761 psów oraz 9 539 kotów.



Wykres 5. Liczba wysterylizowanych psów i kotów w 2013 r. w porównaniu do ogólnej liczby psów i kotów przebywających w 2013 r. w schroniskach.